

DOBROGEA JURNĂ

ABONAMENTE:

10 Lei

8 "

Distribuție gratuită în localități.

ORGAN AL TINERIMEI DOBROGENE

Apare de două ori pe lună

DIRECTOR ȘI PROPRIETAR

CONST. N. SARRY

Redacția și Administrația str. Dorobanților

Moravuri triste.

Sunt câteva zile, de cînd un car funebru, tras de doi cai, ducea rămășițele pămîntului ale soției unui șef de secție, dela o autoritate de seamă în orașul nostru.

Și cum era urmat de soț, de tatal copilului și o a treia persoană — după un obicei cîteva trăsuri goale. Corcovul a fost întâmpinat la biserică de „colegi” și „prieteni” crud încercându-și, ca și după terminarea sermoadunilor religioase, au însoțit carul funebru pe strada principală, după care au intrat la cafenea. *Datoria* din viața acestora era astfel îndeplinită; *Moartea* satisfăcută!

Dacă e o durere, cu care tot omul trebuie să-și deprindă sufletul și înțelesul, apoi nu e alta, de cît aceea care îl pricinuește totdeauna desigur pentru vecie de o ființă la viață și țit, de care te atașezi cu legături de sine, fie legături de inimă. Și cu toate acestea, nu e nimic care să surprindă și să zdruncine un om mai mult de cît durerea acestor — nu există suferință mai mare de cît aceasta, pe care o provoacă pierderea unui om iubit!

De o moment în viața omului, în care acesta să vadă mai neputincioasă și slăbiciunea lui față de așezarea și slăbiciunea celui Nevăzut — cînd stînga, Dreapta și Forta Publică încep să se miște și privească Cerul — și în alt moment de cît acesta, în care omul să simtă nevoia de a fi cît mai înconjurat și sprijinit de alții, pentru a putea înfrunta această lovitură cruntă și de neînving!

Cîndurile acestea îmi muncău în suflet tot timpul, după ce am văzut un car funebru, urmat numai de trei persoane, însoțit apoi — *de ohi!* lumii — de cîteva „colegi” și „prieteni” — și cum simțeam vie în suflet durerea și neînvingerea a acelui om încercat de viață, care se vedea lăsat singur în viața moravurilor triste ale societății actuale nu mai cunoștea margini.

Sunt luni de atunci.

Dricul primăriei, urmat numai de o barză, în care sta un preot din localitate, ducea, pe o stradă laterală,

la locașul de veș pe bătrînul avocat și fost magistrat Aureliu Mureșeanu.

Îl vor fi injurat, de sigur, și groparii, cărora n'a avut cine să le „mulțumească”; îl vor fi ocărît, fără îndoielă, și babele — bocitoare de meserie — care, azistente regulate la asemenea ceremonii, nu s'au putut înfrupta nici măcar cu un pumn de colivă... Lipsea și aceasta!

Și doară — bătrînul acela, zvîrlit în cele din urmă, ca un cîine, avusesse în localitate o sumă de „colegi” și „prieteni”!

Cazurile acestea nu sunt sporadice.

Pe cînd la celelalte elemente din această parte de loc, vei întîlni totdeauna mai multă înfrățire și vei vedea pe foarte mulți luînd o parte vie la durerile celor loviți de asemenea nenorociri, la Români, din contră, rareori vei putea găsi dovada celui mai slab sentiment de solitudine și de milă reciprocă.

Lucrul se explică: Adunați aci din toate colțurile țării, pentru a fi plasați în diferite servicii publice, cel mult, dacă stabilesc între ei relațiuni de servicii sau de etichetă. Viața de cafenea ori de circiumă leagă prietenii *pe picior*; viața societară, așa cum e înțeleasă și practică aci, strămută obiceiurile și raporturile din biuroauri la ședințele corporațiilor respective; viața de familie lipsește cu desăvîrșire.

Dacă lucrul își găsește explicațiunea, nu-și are însă rațiunea de a dăinui mai departe.

Gîndească-se fiecare, că, la rîndul său, va avea de plătit tributul acesta și închipuiească-și spectacolul acela de două ori dureros, de a se vedea pe sine tîrît la groapă ca cea mai nevrednică și ticăloasă ființă, care n'a știut să cîștige, în sufletul nimănui, un pic de dragoste și de compătimire.

Cel puțin aceasta e impresia cu care am rămas ori de cîte ori am întîlnit în drum vre-un car funebru, — dacă n'ar fi dricul *gratuit* al Primăriei, nu știu dacă n'am vedea și căruțe cu cîte un cal țigănesc! — neînsoțit de aproape nimenea și care în totdeauna trebuia să poarte rămășițele pămîntului ale unui Român.

N'am putut să nu aștern pe hirtie observațiunile acestea, care nu odată mi-au mișcat adînc sufletul.

10 Martie 1908.

CONST. N. SARRY

IMPRESII

Dacă este ceva, care, de cele mai multe ori, în Justiție sugrumă adevărul, apoi este tocmai prestarea sub jurămînt — cea formă sacramentală, care cală să stabilească adevărul, în numele Domnului Dumnezeu, — nume ce nu trebuie luat în deșert!

Cel puțin aceasta este impresiunea, cu care am plecat zilele trecute dela Tribunal.

Martorul era introdus pe o ușă laterală și invitat de Președinte să pună mîna pe Cruce, după care repeta formula: „Jur în numele lui Dumnezeu, că voi spune adevărul și numai adevărul... Așa să-mi ajute Dumnezeu!”

Făcea, apoi, semnul crucii și săruta simbolul rescurării păcatului strămoșesc, pe care sta, bătut în ținte — nu în piroane — întruchipat, Mintuitorul Lumii.

După felul cum puna mîna pe Cruce — atingînd-o doar cu virfurile degetelor — și după cum săruta lemnul Crucii — abia apropiînd buzele de dînsul — căpăta convingerea că prestatorul jurămîntului mistifica adevărul.

Părăsea, cu ochii în jos, incinta. Azistența din sala de ședință, care — conștientă de sacrilegiul săvîrșit — primea cu priviri scrutătoare pe ticălos, făcea asupra acestuia impresia, că are în fața lui, un moment, propria-i conștiință maltratată...

O! dar la cîți nu le lipsește chiar această muștrare de o clipă!

... În aceeași zi, într'un proces, erau citate ca informatoare două copile în etate de 7—8 ani. Au fost interogate fără a li se lua jurămîntul — fiind minore — și cu toate că erau propuse „în descărcare” n'au ușurat de loc pozițiunea intimatului.

Vor fi fost ele, de sigur, dresate în deajuns acasă. Li se va fi făgăduit chiar cine știe ce lucru. Față însă cu vocea sobră și pătrunzătoare a Președintelui; față cu acea sală care oferea lor un spectacol neobișnuit, copilele n'au știut să n'au putut să mintă.

Singurele martore, care spusese adevărul, în ziua aceea!

CE-SAR.

Chestiuni Didactice.

O lecție de „scris-citit”. — E bine venită ideea colegului Trifon Oprea, de a da în ziarul dobrogean, citit de toți învățătorii, schița unei lecțiuni de scris-citit. Rîndurile ce le scriu mai jos nu-s date a face o critică ci, de a ne arăta și noi părerile și de a lămuri printr'o lecție practică mijloacele ce le credem mai nimerite în predarea lecțiilor de scris-citit. Să ne explicăm. În pregătirea unei lecții de scris-citit, nu e necesar a se scrie pe tablite cuvinte sau propozițiuni din lecțiunea precedentă, de oare-ce am făcut-o aceasta în ascultarea lecțiunei precedente. Ca să se mai scrie pe plăci cere timp mult; deja o oră nu e suficientă pentru predarea și o bună asimilare a lecțiunei noul. Ca să ne convingem dacă copiii au asimilat lecția facem altă $\frac{1}{2}$ de oră repetire. Rămîne ca în pregătire să se dea, prin convorbire, înțelesul

unor cuvinte din lecțiunea de predat, pe cari copiii nu le înțeleg. Tot în pregătire se face intuirea obiectului al cărui nume este „cuvântul normal”. După intuire elevii sunt provocați să dea gândiri relative la obiectul intuit. O gândire mai bună, se desparte în cuvinte, întrebându-se al cîtelea loc ocupă în gândire fie-care vorbă. Cuvintele se despart în silabe, sunete, procedându-se la fel. Ne oprim asupra cuvintului care cuprinde litera de predat, făcându-se analiza lui, (după cum se va vedea în lecția tratată). Acum anunțăm litera ce vom trata, căci tratăm litera nu obiectul. În tratare, se scrie litera pe tablă în întregime și pe părți (după tact). Se mai scrie odată pe părți, elevii dictind părțile, (aceasta spre a ne convinge dacă elevii au urmărit bine elementele din care se compune noua literă). Elevii reproduc litera în aer, pe bănci și pe plăci simultan, spunind părțile literii în cor, după tactul bătut de învățator. Se provoacă elevii a da cuvinte, care să cuprindă noua literă, (bine înțeles și litere cunoscute) cari cuvinte le scriu simultan pe plăci. Se citește individual (elevii mai buni, întâi) și în cor, cuvintele scrise pe plăci și cuvintele cu litere de mină pe abecedar. Înainte de a se citi cuvintele scrise cu litere de tipar se face comparație între noua literă de mină și de tipar. Aci, mulți propunători obicinuesc chiar a face litera de tipar pe tablă sau a o arăta pe carton, ceea ce e foarte nimerit ca elevii să vadă mai bine asemănările și deosebiriile între litera de mină și cea de tipar și astfel să se rămână mai bine gravat în memorie. Dacă timpul permite, se face cit mai mult citire individual și în cor.

Asociere. — Nu la toate lecțiile de scris-citit putem face asociere. Așa de pildă pe *a* l'am putea compara cu *o*, pe *u* cu *i*, dar pe *r* pe *t* etc. n'avem cu ce litere le compara.

Aplicare. — Se dă lecție de copiat pe plăci. S'avem de pildă de predat litera *a* din cuvântul normal „*aa*”.

Pregătire. — În această lecțiune nefiind cuvinte al căror înțeles să fie necunoscut elevilor începem deodată cu intuirea obiectului „*ac*” (se arată acul). Uitați-vă copil, ce este acesta? Cum este acul? (mic, lung, subțire, ascuțit, lucios). Din ce e făcut acul? De cine e făcut acul? La ce folosește? La fiecare întrebare se răspunde individual și în cor. Prin întrebări, elevii dau gândiri despre ac; această în scop de a face pe fie-care să gindească și să formeze cite o judecată. Gîndirea: „Văd un ac” se pronunță respicat de învățator. Cite cuvinte cuprind această gândire? Care-i cuvântul? Care-i al II-a etc. Ne oprim asupra vorbeii *ac*. De cîteori deschidem gura cînd spunem *ac*? Luați seama cîte sunete are această vorbă? *a*, *e* (se pronunță respicat). Care-i sunetul I? al II-a? Pe care din acestea l'ați învățat și știți să-l scriți?

Anunțare. — Azi vom învăța să scriem litera *a*.

Tratare. — Învățătorul scrie *a* pe tablă, în întregime și pe părți, (subțire, gros, rotund etc.) Se scrie din nou pe părți, copiii spunind părțile în cor. Faceți pe *a* în aer (spun toți în cor părțile lui) Faceți pe bănci pe plăci (simultan). Cine știe să spue o vorbă cu *a*? (*ac*). Ce literă scriți întâi? se scrie *a* simultan, după tact, spunind părțile literii în cor. Ce literă scriem lângă *a*? (*e*) (se procedează la fel). Cine știe să mai spue vorbe cu *a*? Se procedează la fel pentru scrierea lor. Citește N... ce-ai scris pe placă? Citește și tu O... Citiți cu toți. Asemenea se citește și din abecedar (pînă la literele de tipar) Se arată *a* de tipar pe tablă, se compară cu *a* de mină. Se citește mai departe individual și în cor.

Asociere. — Se compară *a* cu *o*.

Aplicare. — Să scriți lecția pe plăci — acasă.

NB. La școlile cu un singur învățator unde-s mai puține ore de scris-citit suntem nevoiți pentru a trece toată materia prevăzută de program, de a trata o literă într-o lecție și din această pricină lecția nu e de ajuns

aperepută. La școlile cu 2 și 3 învățători fiind ore de scris-citit mai multe, se poate trata o literă în mai multe lecții, dînd rezultate mult mai satisfăcătoare.

Lucreția și Venia Hoțu, inv. Mireasa.

Lecții practice făcute la o școală fröbeliană dela sat. Obiectul: *Intuiție*. Subiectul: *Pisica*.

Scrișta planului.

Prepararea. — Voiă deștepta următoarele idei perceptive: „Sint animale cari trăesc pe lângă casa omului”, chestionînd copiii astfel pînă vor numi cîteva.

Anunțarea. — Fiți cu luare aminte, că astăzi o să învățăm ceva despre pisică.

Tratarea (predarea). — Se prezintă tabloul, apoi începe intuiția sistematic, arătîndu-le corpul animalului în întregime și părțile principale; apoi părțile părților principale ca: capul rotund, trunchiul lunguet, acoperit cu păr și legat de cap prin git; picioarele, că sint 4; că au ghiare, pe cari le țin ascunse și le scot cînd vor să zgîrie. Cor.

Asocierea. — Stabilim, fără mijlocirea tabloului, din ce e compus corpul pisicii, capul, trunchiul, picioarele, care au ghiare ascunse. Cor. Pisica trăiește pe lângă casă. Cor.

Generalizarea. — Pentru ce ține omul pisica pe lângă casă? R. Li aduce foloase. Ce foloase? Pisica este un animal folositor; apoi în cor și individual.

Aplicarea. — Fiindcă e folositoare, noi sintem datorii să ne purtăm bine, să o îngrijim și să nu o chinăm.

Tratarea unei istorioare. *Subiectul*: de ascultat: o istorioară; de predat: altă istorioară.

Pregătirea. — Copiii toți cu minile pe piept. Care știe să stea bine? Nimeni să nu șadă cu pieptul rezimat de bancă. Cine știe o istorioară? Destul. Bine. Altul. Bine.

Anunțarea. — Ascultați să vă spun o istorioară frumoasă.

Tratarea (predarea). — Un copil ca voi, anume Dumitru, care venia la școală, avea obiceiul să bată pisica. Dar odată pisica s'a infuriat și l-a zgîriat cu ghiarele. De abia a fost scăpat de mamă-sa. De spaimă s'a îmbolnăvit și n'a fost multă vreme la școală. Cine știe să spue ce am spus eu? Altul. Bine.

Asocierea. — Ce obicei avea Dumitru? R. Bătea pisica. Ce a făcut pisica într-o zi? A zgîriat pe D-tru. De ce l-a zgîriat? Fiindcă el o bătea. Ce fel de faptă a făcut D-tru? Rea. Dar pisica cînd l-a zgîriat? Tot rea. Cînd faci rău, ce găsești? Tineți minte?

Generalizarea. — Cînd faci rău, rău găsești.

Aplicarea. — Dragi copii, nu trebuie să faceți făpta cea rea, pe care a făcut-o Dumitru, că pășiți și voi ca el.

Nicoleta Constantinescu, Azărlac.

Amintiri anecdotice asupra Turcilor

1828—1870

Sultanul Mahmud iubea mult vînătoarea și cîinii de vînat, care, în disprețul obiceiurilor și credințelor musulmane, erau primiți prin apartamentele imperiale și să se culce pe sofale.

Intr-o zi, după o obositoare oșcersiune prin apropierea Constantinopolului, sultanul se opri să se odihnească lângă kioscul Telibe, situat la aproape trei-zece de mile departe de Capitală. Doi din cîinii săi, care se deosebise în acea zi, la vînătoare, stăteau culcați pe divan în salon, lângă sultan, cînd hogaș satului, un om fanatic și dușman al reformelor, fu introdus înaintea sultanului.

La vederea cîinilor, animale spurcate, cari nu erau nici măcar din cei prepelicari, stîrni o puternică minie în sufletul hogaș, minie care, spre nenorocirea lui — nu știu să o ascunză. După un semn al sultanului se aplecă pînă la pămînt, apoi ducînd mina, făcu o mare temenea către animale. Mahmud îl întrebă ce însemnează aceasta, iar el răspunse:

— Salutați pe frații mei în islam, însoțitorii Califului. Sultanul bătî din palme; servitorii alergară. El făcu semn gîfului gardiei sale, frecînd minile una de alta. Hogaș fu dus afară și îndată îl fu tăiat capul chiar sub ferestrele sultanului.

Un incident, cu un demodămint mai vesel, avu loc cu ocazia unei alte vînători.

Sultanul Mahmud se dădă cu pasiune la vînătoare de iepuri; el însuși ca și fiecare persoană din suita lui ținea cite un prepelicar în lanț. Fiecare dintre vînători înaintea căruia apărea vînatul da drumul cîinului său, luîndu-se și el după el scoțînd diferite strigăte. Sultanul îl da drumul cîinului său cînd credea el de cuviință, însă trebuia ca al său să prindă întotdeauna iepurele. Nenorocit era vînătorul și cîinele său dacă avusese îndrăzneala să întreaacă pe cel al monarhului, amîndoi primeau puternice lovituri de cravașă.

La una din aceste vînători, sultanul avea un cîine negru iar Tefik bey, unul din copiii săi de casă, unul alb.

Cel doi cîini alergau după același iepure; sultanul se dusesse să-l urmărească. Cîinele alb se strecura ca un fulger, o săritură și încă una și iepurele fu ajuns, pe cînd cel negru făcînd o cotitură intră în ruinele palatului Halkali.

Tefik bey tremurînd de frică, fugi asemenea în ruine și sosi tocmal la timp ca să zărească cîinele alb sărînd într-o mlaștină prinzînd pe iepure. El coboară repede de pe cal și acoperi de noroi pe cîinele său. Sultanul alergă la rîndul său și întrebă: Cine a prins iepurile? Tefik bey răspunse: „cel negru” și arătă cîinele. Sultanul îl privi și nu zise nimic.

La reîntoarcere la palat Tefik bey fu numit pașă și aghiotant de cîmp al majestății sale. Sultanul zise demnitarilor care îl încotjurau: — Trebuie să fie înălțați și recompensați oamenii cari, ca să placă stăpînului lor, știu să preschimbe în negru ceea ce este alb.

În 1835, un francez, anume Soulié, director de circ, obținu favoarea să dea o reprezentare înaintea Sultanului. Exercițiile, tururile de forță ale jokeilor și clownii îl plăcuseră foarte mult acestuia, el pusese să se repete de mai multe ori aceleași subiecte.

Ceia ce îl atrăsese mai mult atenția lui era un Polonez, numit Paul Szymanski, care excela în minuirea lăncei, și care fusese supranumit primul lăncier al Poloniei.

El călărea admirabil pe cal și știa să conducă chiar caii cel mai năruvași sau săi bateci.

El era slab, de talie mijlocie și foarte flexibil.

Sultanul îl cheamă la palat și îl întrebă, dacă el ar putea să călărească pe primul cal venit; el răspunse că crede să poată.

Îmediat fu adus un cal murg, splendid de formă; el avea piciorii la picioare și țina de mai mulți grăjotari.

Încă nimeni nu putuse să-l călărească.

Szymanski se apropie, îl mîngie cu minile, îl vorbi, îl netezi pe git și dînd o săritură fu pe șea.

Se dădu drumul calului din legături, ca să începu să sară într'un mod teribil. Toți vînătorii erau siguri că Szymanski nu va scăpa cu viață din această încercare. După un sfert de ceas de sfortări, de luptă cu neîmblînzit animal, acesta începu să meargă la pas; cînd lărețul evident îl impusese voința sa. Tîn de o oră, calul mersu în trap, în galop, făcînd sărituri liniștite și cu blindete. Szymanski primi o lance și începu să facă toate exercițiile pe cari obișnuia să le facă, tra chiar cu pistolul. Sultanul era încîntat strigînd: „Aferim, aferim!” (bravo!). El dădu neamuitului jokeu trei-zece de pungi. (fiecare punga prețînd 500 de piastri), o sabie gătată în aur și împodobită cu petre prețioasă și a cărei lamă era de Damasc, în fine nunci colonel în cavalerie.

Szymanski, cu toată îndemnarea sa, năvăli de a călări pe cal și a minui arme.

nu avea cîtuși de puțin suflet războinic, cu lacrimile în ochi, el rugă pe sultan să nu-l facă colonel.

Cînd i-se spusese sultanului cererea încreștă din sprincene și zise:

„Său va fi colonel, său va muri”. Demnitarul care aducea acest răspuns nenorocitului joken, compătîmîndu-l îl întrebă dacă nu cunoaște medicina.

Nu, zise el, însă sunt veterinar. Demnitarul începu a rîde:

„Alah fie lăudat, tu voi fi colonel medic-veterinar ca șef al unui regiment de cavalerie; ar fi fost o prăvălire să-i se taie capul unul așa de bun călăreț, ca tine”.

Szymanski deveni nu numai colonel medic, dar, cu timpul, alchimist — se zice.

La sfîrșitul vieții sale se retrase la Ierusalim, unde se făcu paznic la Sfîntul mormînt.

După tratatul de la Unchiar-Skelessi, se trimise la Petersburg o ambasadă care să o ratifice.

Ea era compusă din: Halil pașa, ginerele sultanului, Circasian de origină, din Ahmed pașa, amiralul flotei turcești, din logofătul Aristarchi-bey, fanariot, îndeplinind funcțiunea de consilier și de dragoman (interpret). Arhiotantul acestei ambasade era colonelul Ali Therkess, care deveni mai tîrziu general.

Afară de Aristarchi, toți erau mari demnitari; însă nu aveau stofă nici de diplomați, nici din oamenii de Stat; erau muritori favorizați de soartă. Se povestește de această misiune niște lucruri așa de curioase în citnici nu mi vine a le crede, și fiindcă nu am putut verifica autenticitatea lor, citez faptele numai ca fiind amuzante, curioase și foarte probabile pentru acei cari au cunoscut pe înalții funcționari turci din acea epocă. Era vorba ca să se cedeze Abasia Rusiei și de a recunoaște drepturile și asupra provinciei.

Turcii ascultară tot ce li s'au spus fără să înțeleagă ceva, geografia Turciei fiind pentru ei ceva cu totul necunoscut, chiar aceea a Caucasului, deși Halil pașa era din Abasia și Ali bey circasian. Aristarchi le aduse o hartă și le arătă punctele ce erau în contestație, și pe care le pretindea Rusia.

Lîngă această hartă era întinsă pe o masă un plan al grădinei imperiale din Petersburg. Turcii începură să măsoare cu mică fâșie de hîrtie coprînsul Abasiei pe hartă, apoi grădina imperială după plan, fără a ține în seamă scările pe cari erau construite hărțile, și de cari nu avea nici cea mai mică idee. A doua zi de dimineață toți trei merseră în grădina palatului și o măsurară cu pasul în lung și în lat. Ei rîseră de pretențiunile Rusiei cu privință la un așa mic petec de pămînt!

Reîntorși ei trimiseră pe Aristarchi bey să declare în numele lor că consimt să dea Abasia Rusiei.

La întoarcerea lor în Turcia avură să sufere efectele miniei sultanului, deși vrînd nevrînd trebui să primească ca bune cele făcute.

Repet cecace mi s'a povestit; acei cari nu știu pînă unde putea să meargă ingnoranța funcționarilor turci de pe atunci poate să pună această anecdotă printre pagube; eu însă trec acum la povestirea unui fapt veridict care; după mine, nu lipsește și de o semnificare politică.

Cînd Halil pașa se dusesese la audiență de plecare ce i-o acordase împăratul Nicolae I, el îl întrebă dacă nu cumva majestatea sa nu ar avea nici o comunicare particulară de transmis sultanului Mahomed.

Împăratul surse și zise: „spuneți sultanului că dacă se face ortodox îl voi susține și îl voi apăra ca pe un frate; căci numai noi doi vom putea să rezistăm pretențiilor Occidentului, să menținem pacea și ordinea în Occident și Orient”.

Cuvinte de o mare semnificare. Monarchul părea că pătrunsese în profunzimea adevărului istoric, adică, începuse să înțeleagă că toate războaiele făcute fie în numele islamismului, fie în numele creștinismului, erau

provocate de o singură cauză, de schisma bisericeii, de unde rezultase împărțirea musulmanilor în gliși și suniți, sau a creștinilor în catolici, ortodocși, protestanți etc.

Halil pașa la întoarcerea sa la Constantinopol nu îndrăzni ca să repete sultanului spusele împăratului, de teamă ca fanaticul islamului să nu se agite.

Cînd însă boala de care sultanul trebui să moară îl coprinse, sultanul chemă pe Halil lîngă pat ca să-l distreze prin glume și anecdote ce-l plăcea foarte mult să asculte. Halil se hazardă și îl povestii din cuvînt în cuvînt ceea ce îi spusese țarul în audiență.

Sultanul se ridică în pat și strîngîndu-și toată puterea strigă: Ticalosule, pentru ce nu mi-ai spus-o atunci, poate că aș fi făcut ce mă sfătuia împăratul Nicolae; aceasta mi-ar fi asigurat domnia dinastiei mele și existența imperiului meu.

„El căzu pe mine și cu o voce slabă termină: cel puțin spune aceasta fiilor mei”.

Cîteva zile după aceea muri. Acestea mi-au fost povestite de d. Arghiro-pulo, care făcuse parte din cancelaria misiunii trimise la Petersburg.

El a fost mai tîrziu secretar al ministerului afacerilor străine otoman, în fine prim dragoman și girant al ambasadei rusești la Constantinopol.

WANDA

„Marea Neagră”

Societate cooperativă de producție și de consumațiune.

In ziua de 27 Ianuarie trecut, d-l G. Tănăsescu, Președintele cercului cultural al Instituturilor din orașul Constanța, a ținut o conferință publică, în localul școlii No. 1 de fete despre „Societățile cooperative de consum la orașe”.

Expunînd cauzele multiple ale scumpirii traiului zilnic, d-sa indică și mijlocul prin care ne putem pune la adăpost de specula, de spoliștiunea practicală adeseori de unii mijlocilor lacomi: **unirea, constituirea în Societăți cooperative.**—Stabilește prin exemple și cifre, cum s'au constituit în apusul Europei Societățile de consum, care au început cu cotizațiuni mici și au ajuns la afaceri de milioane, aducînd foleose enorme binelui general, prin înlăturarea intermediarilor de tot felul. — Vorbește despre organizarea acestor societăți, și despre mișcarea cooperativă la noi în țară și propune întemeierea unei Societăți cooperative de producție și consumațiune „Marea Neagră”, cu 2000 acțiuni, a 25 lei bucata. — Face apel la femeea romină, care nu poate și nu trebuie să rămînă în afară de lupta ce se începe pentru emanciparea noastră economică la orașe și la sate. — Propunerea e primită cu entuziasm de asistență și se subscriu în acea zi 500 acțiuni, reprezentînd un capital de 12500 lei.

La 18 Februarie, s'a întrunit prima adunare generală a acționarilor, care a votat statutele și a numit în Consiliul de administrație, după propunerea făcută de inițiator, pe următoarele persoane:

Jeremia Blebea, Directorul Băncii de Scont, ca Președinte;

Gh. C. Ionescu, Inspector școlar, Vicepreședinte;

Membri: Gh. Tănăsescu, Institutur

Economul I. Grigorescu, Proteiereul jud.

Dr. Marinescu Sadoveanu

Nic. Loghin, arhitect

Căpitan C. Nicolău

Dumitru Nicolaescu, librar și

Vasile Toma, comerciant.

Supleanți: Tăchescu Cornășeanu, oficiu poștal, Petre Postelnicu, comerciant și Stănescu, industriaș.

Censori: T. Mazuchi, St. Vlădoianu, Greșierul Tribunalului și I. Nicorescu, farmacist.

Supleanți: S. Georgescu, C. Manolescu și G. Ionescu.

La întemeierea contractului social, s'au avut în vedere 2 mari principii:

a) s'a înlesnit, pe cît posibil, primirea de noi membri în societate, care să aibă drepturi egale cu membri acționari, plătiind odată pentru totdeauna o taxă de înscriere de 2 lei;

b) s'a stabilit ca 70% din venitul net anual să se distribuie membrilor societății ca primă de consumațiune, în raport cu valoarea consumațiunii făcute la magazinele societății.

Cu chipul acesta, societatea se diferențiază radical de alte societăți similare, care poartă numai eticheta de cooperative, dar în fond sunt curate societăți comerciale și urmăresc distribuiri de dividende mari de tentorilor de acțiuni.

„Marea Neagră” are adevăratul caracter al cooperativei sincere, care, înlăturînd preocuparea imediată a unui cîștig individual, se sprijină mai mult pe considerațiuni de umanitate, de iubire și de adevăr: ea tinde să ieflească traiul consumatorului, capitalul fiind primit în această luptă numai ca un simplu salariat.

Societatea își va începe activitatea prin înființarea unei brutării sistemice. Treptat, cu dezvoltarea operațiunilor și cu sporirea capitalului, se vor înființa: o băcănie, un depozit de combustibil, și o librărie cu filiale în județ.

„Marea Neagră” e primită cu rău simpatii și de autorități și de particulari, care se întrec a se înscrie ca membri; cecace invederează, că întemeierea ei răspunde la o necesitate bine simțită. — În curînd, se va aviza la o nouă emisiune de acțiuni, primele fiind în întregime acoperite.

Primul vîrsămint (2,50 lei de acțiune) se face la Banca de Scont din Constanța, cu începere dela 30 Martie viitor. — Se pot plăti mai multe rate de odată sau chiar valoarea integrală a acțiunilor subscrise.

CRONICA TEATRALA

In seara zilei de 5 Martie, în sala „Elpis”, Societatea de arte, litere și sport din localitate, a dat o serată teatrală, jucîndu-se de către profesioniștii și diletanții societății piesa în 3 acte „Mexicana”, tradusă de d-l C. P. Demetrescu.

Subiectul piesei e următorul: Bătrînul Montravert are o fiică, anume Marequita, de un caracter zvăpăiat, care iubește pe un tînar, Theodor. Acesta însă, plictisit de dragostea Marequitel, caută să scape de ea și însărcin pe prietenul său Chamillon, ca să anuțe pe fată că a fost omorît într'un duel. Pe cînd Chamillon se prezintă bătrînului Montravert și-i spune că la mijloc nu e de cît o farsă, Marequita surprinde ultimele cuvinte ale lui Chamillon, deducînd că el nu e de cît omorîtorul lui Theodor.

Pe de o parte pentru a face plăcerile tatălui său, iar de alta pentru a-și răzbuna pe iubitul ucis, ea se căsătorește cu Chamillon, căruia îi face diferite scene, pînă în actul al treilea, cînd toată afacerea se descurcă.

Deși intriga piesei nu e tocmai bine țesută, grație însă traducătorului, care — pot zice — că a fost și un fericit coautor, piesa a plăcut.

D-l C. P. Demetrescu, — deși diletant — a fost la înălțime. Rolurile așa zise de pîre noble îi convin de minune. La această reprezentare, d-sa ne-a dovedit încă odată că posedă un talent remarcabil și că toate vicisitudinile vieții n'au stins în el dragostea lui pentru artă.

D-ra E. Constantin, — în rolul Josefinei — a fost foarte corectă. Jena dela început repede i-a trecut, și ne-a redat o adevărată subreț.

D-na Ec. Antoniu, în rolul Marequitel, ne-a arătat că poate mult, cînd vrea și mai ales

cind e lăsată să „rumege” singură rolul, iar nu cu dascăli, — adeseori puțin pricepuși.

D-l I. Antoniu, în rolul lui Chamillon a fost la limită; zic la limită, de oarece d-sa e profesionist, iar nu un simplu diletant, și n'ar face rău ca pe viitor să învețe rolul.

Dar cine a întrecut așteptările noastre a fost... Don' suflour, care credea că suflă într'un trombon! avea însă o scuză: nu se proa știa rolurile.

În ansamblu, piesa a fost jucată bine.

P.S. O cronică publicată într'un număr trecut al acestui ziar, asupra reprezentății operetei naționale „Fluerul fermecat”, semnată sub foarte transparentul pseudonim „Fănică” și îndulcită — trebuie s'o mărturisesc — din partea redacțiunii foaiei, a avut darul să provoace un răspuns prin Revista Societății de arte litere și sport — răspuns foarte jignitor pentru subsemnatul, membru în acea societate.

De oarece nu știu cu cine am onoarea... țin să mi se notifice tot prin acea revistă, dacă răspunsul în chestiune a avut sau are asentimentul on. consiliu de administrație al acelei societăți, pentru a ști cum trebuie să răspund acelui Z.

M. M.

Cronica Științifică

Conservarea și transportul fructelor se face în diferite moduri. Așa ele se învelesc fie în hârtie de mătase, fie în pac, răzătură de lemn, nisip etc. Până acum nimeni nu încercase a conserva fructele menținându-le într'o atmosferă gazoasă; acum de curând un horticultor Californian, Edwood Cooper, preconiză ambalarea fructelor în azot. Se știe că azotul este un gaz ce se găsește în mari cantități în aerul atmosferic (patru cincimi), și că nu întretine nici arderea nici respirația iar rolul său este tocmai de a potoli într'o mare măsură acțiunea prea energică a oxigenului.

Experiențele lui Cooper arată că fructele împachetate după procedeul său nu erau cituși de puțin alterate nici după cinci luni, iar acelea care prezentau în momentul ambalajului un început de alterare, rămăseră exact în aceeași stare.

Împachetarea se face în cutii de carton călărit pulindu-se închide în mod ermetic. După ce fructele au fost așezate se introduc aceste cutii în care se menajează un anumit orificiu, în camere metalice; se face vid și în urmă se însuflă azot sub presiune. În cele din urmă printr'un dispozitiv special orificiile cutiilor sunt astupate și în modul acesta împachetarea e terminată.

Procedent de și e minunat e costisitor și cu utare nu poate fi aplicat de cît în întreprinderi mari, cum nu se prea văd de cît în America.

Asupra comerțului de cafea găsim date interesante. În compania 1906—1907 producțiunea totală a fost de 23696000 saci a 60 kilograme; din aceasta Brazilia a produs 20100000 saci, deci 87% din producția totală.

E interesant faptul că nu totdeauna Brazilia a fost furnizorul unic al lumii, între 1820—1830 producția sa nu reprezenta de cît 18% din producția lumii și numai grație eforturilor enorme ale statului și plantatorilor, acest stat deține oare cum monopolul producțiunii de cafea.

Și cînd te gîndești că pretul din urmă nu eumperi de cît cafea Moca!..

Păstrarea îndelungată a cărbunilor în aer liber are mare influență asupra calității lor, de oare ce s'a stabilit că sub influența aerului cărbunii sufer o ardere lentă care le răpește 10—30% din puterea lor calorică. Metodul cel mai nemerit de a feri cărbunii de această alterare este de a-i păstra sub apă și experiențele făcute cu cărbuni con-

ținînd 40% substanțe volatile au arătat să pierderea nu trece de 3—4% și în orice caz e de 8—10 ori mai mică de cît în aerul liber. Se pare chiar că conservarea în apă sărată îi mărește puterea calorică.

În momentul de față o mulțime de docuri și mari companii de drum de fer posedă rezervoarii betonate puțin și inundate după roință, în care își păstrează depozitele de combustibil.

Paris

M. Berberianu

RĂSPUNS PLĂTIT

În jurul unei critici.

Am dat loc, într'un număr precedent al acestui ziar, unor scurte observațiuni făcute de chiar un membru al „Societății de arte, litere și sport”, asupra felului cum a fost reprezentată opereta națională „Cimpoiul fermecat” — d-lor i-au zis: „fluerul fermecat” — reprezentăție la care a avut un rol dintre cele dintîi însuși criticul în chestiune. Cronică era semnată „Fănică” — nume sub care a jucat autorul acelei recenzii — și aceasta pentru a nu exista nici o îndoială asupra persoanei sale. De altfel, nu era membru în acea societate, care să nu cunoască identitatea criticului, care făcuse tuturor declarațiuni categorice în această privință și care nu s'a cruțat nici pe sine în darea de seamă ce ne preocupă.

În urma aparițiunii acelor puțin cam aspre dar juste observațiuni, și care au fost îndulcite de subsemnatul — după cum atestă însuși autorul lor, în cronică teatrală din numărul de față — citesc cu oarecare surprindere în revista acelei societăți un articol, care, găsind „malițioasă” darea noastră de seamă, se dedă la o polemică insinuantă și provocatoare.

Autorul articolului în chestiune se ascunde sub pseudonimul Z, — literă a cărei formă se aseamănă perfect cu a unui microb.

„Anonimatul e o mască, care ascunde un neadevăr sau o poltronerie” — spunea marele istoric și naționalist Vasile Urechia — același care, entuziasmat de niște versuri publicate la 1899 în „Apărarea Națională” sub titlul „Dialog între Mihai Viteazul și Ștefan Cel Mare” adresa subsemnatului următoarea telegramă:

„După nume nu pari a fi Român; după scris însă ești mai Român, de cît toți Românii cari zac în apatie.

„Rușne lor!

„Cîtă căldură în accentele tale. Cu cîtă durere îți exprimi tînguirile. Sub ce formă sublimă îți manifesti simțimintele pentru neam!

„Ești neîntrecut.

„Din cele cinci milioane de pretinși Români, numai cu o mică legiune de luptători cu tine, existența hidrei care ne prăpădește țara, ar rămîne cu o poveste.

„Tot înainte!”

VASILE A. URECHIA

Am păstrat ani de-a rîndul, numai pentru mine, acest document, dobîndit pe neașteptate dela un Român de seamă — persoană a cărei valoare va recunoaște-o, cred, și cel mai aprins naționalist din societatea de arte, litere și sport, unde, cînd e vorba de tot felul de cotizații și contribuțiuni, se aplică principiul că: „banul nu miroase”!

Dar, să ne lămurim:

Ce a putut provoca eșirea acelui Z microbial, acoperit de masca necinstită a anonimatului?

O dare de seamă, în care cronicarul făcea critica unei reprezentățiuni.

Oamenii mîrginiți au teroarea criticei. A „critică”, în limbajul mahalalelor, înseamnă a vorbi de rău, a maltrata, — și e natural să fugă de „critică” niște oameni simpli la rațiune și susceptibili de a fi făcuși de ris și de ocară.

A critica, în literatură, în artă, înseamnă a releva calitățile, a arăta răul pentru a fi îndreptat. Din acest punct de vedere privită critica — și noi așa am considerat-o — de dînsa nu numai că nu trebuie să fugă, dar din contra, trebuie să o caute toți acela cari se așează pe scene, pentru a culege aplauzele publicului și jerbe de flori, fie ca

diletanți, fie ca artiști de meserie. Chestiunea comportă o discuțiune cît de întinsă, care însă pe cît se vede — nu-l de nasul anonimului, care s'a făcut vinovat de o... „eșire” atît de inoportună.

Onorabilului Z, cu concepția lui de mahalagiă — altfel nici nu se explică lucrul — nu-i convine „critica”. Îl înțelegem foarte bine; cecace nu putem pricepe însă, este faptul că după urma unei dări de seamă, publicate de către un membru al societății pomenite, în coloanele ziarului nostru, să fim atacați noi, pe un ton cu adevărat malițios.

Să se știe odată pentru totdeauna că: un...escu, adăogat la coada unui nume oarecare, poate ascunde o origină dubioasă și chiar necinstită; nu poate da drept însă acelui individ „mască”, ca să discute și să conteste sentimentele naționale ale altora...

Ca să încheiăm, ne vom opri încă asupra unei afirmațiuni din răspunsul apărut în revista societății pomenite.

D. Zet — de ce a ales chiar coada... alfabetului? — repudiază reclama. În această privință punem în vedere onorabilului anonim, să întrebe pe d. dr. Tălășescu, activul președinte al societății din care fac amîndoi parte — și care, prin corespondentul din localitate, a trimis unul ziar din Capitală fotografia d-sale ca să-i-o dea în... vileag, printre cele ale oamenilor „marți”, iar Redacția a găsit de cuvîntă să i-o trîntească în coșul cu „diverse” — să întrebe, zicem, pe d. dr. Tălășescu, dacă în ceea ce privește „reclama” împărtășește același fel de vedere.

C. N. S.

Mutarea Administrației Domeniale.

Printr'o dispozițiune ministerială, Administrația domeniilor Statului din Dobrogea urmează a fi mutată la București.

E în deoște cunoscută încurcătura în care se găsește proprietatea imobiliară rurală din această provincie — încurcătură care în cea mai mare parte se datorește tocmai Administrațiunii pomenite, care, înființată pentru a pune ordine acolo unde pînă în timpul din urmă domnise jaful și pîrjolul, a făcut tot posibilul ca să mențină și să agraveze chiar, vechea stare precară de lucruri.

Această acțiune răufăcătoare și, în deosebi, necinstită, a provocat dese plîngerî, ale căror eco-uri ne-am făcut în totdeauna.

Dacă însă toată lumea din localitate s'a unit într'un strigăt de protestare, nu instituțiunea în sine — așteptată, de atîta amar de vreme, ca o binefacere cerească — era culpabilul. Vina rezida în felul cum era administrată acea instituțiune; vinovat era personalul care, în cea mai mare parte, era compus din oameni puși pe căpătuială — și s'au căpătuit!

Mutîndu-se Administrațiunea la București, pe de o parte, se pun pe drumuri costisitoare sumedenie de plugari, cari au tot felul de afaceri pendinte; iar pe de altă parte, acești oameni rămîne a se lăsa pe mina citorva „mijlocitori”, cari vor resări ca din pămînt în jurul casei Paapa din calea Victoriei, în care urmează a se instala administrația domeniială. Lucrul nu are nevoie — credem — de demonstrație.

În consecință, în loc de a se aduce o îmbunătățire sau o înlesnire în regularea într'un fel a proprietății de aci, din contra, se introduc în cauză noui „elemente” flămînde și rapace, care nu vor avea nici interesul și nici tragerea de inimă ca să se limpezească situațiunea.

În cazul acesta ar fi de preferit „muștele sătule” — din fabulă — dela Administrațiunea actuală!

TRAIAN BELU

AVOCAT

Constanța

Banca de scori

In... „post“!

Bănescu, veneratul șef
Al unei bande cunoscut.
Poști, mai zilele trecute,
Intreg „partidul“ la un chef.

Era într-o zi de sâmbătă,
Cind tot creștinul lasă ser,
Cind mic și mare toți petrec,
Mincind minciuni, golind pahare.

Kir-Tanasache — îl cunoașteți
Băcan, dar om cu... căpâți,
S'a prezentat el, cel dintii,
Dintre simandicoșii oaspeți.

Mamul, un „June“ Turc-Tatar,
Veni și el, de bună seamă,
Zicând, că nu-l e de loc teamă
De... porci — și că mănincă chiar!

Ahile Zissu — medicul —
S'a așezat lângă Tanase,
Să-și mai ascundă din... ponoase —
Găsisese sacul, peticul!

La-un colț, Nea Ghiță, liniștit
Cerca norocu ntr'o... pasență,
Iar un alt Ghiță, — cu licență
De bere — da zor la pilit.

Neu Simion, gătit de gală,
In deget cu un scump briliant,
Că 'n toldeauna el, galant,
Făcea „onorurile“ n sală.

Tanta lipsea. — Iar biata Manda
Veni să-l scuze c'un bilet...
Dar dintr'un colț, un geanabet:
— „Ce-mi este Manda — ce mi-l Tanda!

Pe masă, 'n loc de trufandale...
Sta într-o strachin' un „cosac“ —
Pe-o tavă, „pur“ de... spanac
Și-o ouă plină cu sarmale.

De-o parte, pe un scaun bun —
Acolo chiar își avea locul
Sta gata, să le stingă focul,
Un lung și grosolan „fortun“.

De-afară, pe un colț de geam,
Priveau 'năuntru c' ochi 'n șoșo,
Biciola și cu Dabo Tase...
Bîrfind pe „Șef“: Ah! Ce infant!

„Ei, v'am chemat — le zice „Șeful“ —
„Ca să petrecem, să mincăm,
„Căci mine 'n post cu toți intrăm
„Și nu-și mai are rostul, cheful“

„Intrăm in „post“? — Intreabă Zissu.
— „In post, vezi bine, negreșit,
„In postul Paștelui slăvit“ —
Răspuns-a șeful, fînd risu.

„In postul... Paștelui? Merci!“
Replică Zissu cu 'ndignare —
„M'am săturat de-așa post mare“ —
Și trîntind ușa el eși.

— „Cum tot in post? — măi sare unul —
„Urechile mi s'au lungit,
„Cum încă n'am mai pomenit...
„Nu mă mai prinzi să dai cu tunul!

„Ti-e lesne, cred. — Bea și mîncind
„Acela, care in doi ani
„A putut strînge ce-i bani,
„C'o leafă grasă, și încă... și încă...“

Și, unul cite unul, toți
S'au strecurat pe ușă-afară
Lăsînd pe „șef“ — vai! ce ocară —
Numai cu doi pîrlîți netofi...

Saroglu

ȘTIRI ȘCOLARE

— M. S. Regele, prin Înaltul decret No. 359908, a aprobat ca școala rurală mixtă tip urban din comuna Oltina, să poarte numele de Școala primară «Scariat Vîrnav».

— Ministerul Instrucțiunii Publice, a aprobat ca la școlile rurale cu un singur învățător, să se aplice orarul tip A-2; intrucit școlile vor putea menține aceiași populație pe care au avut-o cu orarul tip B-1 — B-2.

— Normalistului I. Georgescu, care avea rezervat postul de la școala din cătunul Făgărașu Nou, i s'a rezervat postul al II-lea de la școala din comuna Sarai.

— Pe ziua de 1 Martie a. c. s'au făcut următoarele numiri de învățători suplinitori la școlile vacante din județ:

D-ra Toofana Mihail la Ivrinez Mare, in locul D-lui Gh. Prunescu, demisionat.

D-l C. Vasiliu la Tatlageac, in locul D-lui St. Ciapîrî demisionat.

D-l N. Atanasiu la Cerechezioi comuna Caraomer, in locul D-lui D. N. Popescu demisionat.

D-l Eracie Nicolaide la Sarai post II, in locul D-lui R. Ionescu, demisionat.

D-ra Vasilichia Ionescu la grădina de copii din Caiugue in locul D-rei Maria Mircea, care a refuzat postul.

— D-nei Smaranda Popescu învățătoare titulară in post II de la școala din comuna Almalău, i s'a prelungit concediul pentru boală, pînă la comisia medicală viitoare.

— D-lui Gh. Popescu — Ciocănel, institutor la școala de băieți din Medgidia, aprobîndu-i-se un concediu de la 18 Februarie a. c. la 5 Aprilie a. c., D-sa va fi suplinat la catedră, prin detașare, de D-ra Ana Stoinescu Dunăre, învățătoare la școala din comuna Rasova.

— Ștatele învățătorilor pe luna Martie a. c. s'au expediat la Minister, de la 5 Martie.

INSTANTANEE

Baston...

nu e un „baston“ de rînd, care să poată fi răsucit între degetele unui filizon, sau ale unui oarecare beneficiar al repozului duminical.

E un *bas-ton*, — sau un nume predestinat de a fi fost purtat într-o zi de un muzicant de valoare. Și nu-și face de ris numele!

Fără a fi un „bas“, e un priceput cultivator al „tonului“.

A reușit să reunească la „Reuniune“ toți amatorii de muzică din Constanța, avînd muzicala inspirație de a da acelei reuniuni muzicale, numele marelui muzicant român „Gavriil Muzicescu“... Uf! Ce „cacofonie“!

Tinăr de *bon-ton*, îl veți întîlni totdeauna parfumat ca un „baston“ de vanilie.

„Poartă mustățile in „diez“ — ceea ce dă infățișării sale o „notă stridentă“!

A făcut parte din „Societatea de arte, litere și sport“ de unde, fiindcă „ridicase tonul“ într-un „ansamblu“ și nu „cînta in struna“ Președintelui, a fost pîștit ca să coboare „scara“ sau... „portativul“. A avut însă chiar zilele acestea satisfacțiunea de a citi in „Revista“ acelei societăți că „tendințele d-sale culturale sunt salutate cu bucurie“. De altfel, acum cîteva săptămîni d-sa a fost solicitat de către acea Societate la o „conturcare armonică“.

Semne particulare: E in căutarea unei „privighetori“, cu care să execute un „duet“. Numai de nu s-ar alege cu ceva... „bastroane“!

CE. SAR.

Doctor NICOLETOPOL

Abia înapoiat dintr-o nouă călătorie științifică de la Paris, unde a studiat de aproape boalele de ochi, nas, faringe și laringe, întreprinde orice operațiune, după metodele cele mai moderne.

— CONSULTAȚIUNI: de la 3—5 p. m. —

Domiciliul: Str. Vasile Alexandri (îngă oficiul Telegraf-poștal)

Banca de Scont din Constanța.

Bilanțul General

— Încheiat la 31 Decembrie 1907. —

Activ	
Casa	24.881 35
Conturi curente	452.255 80
Efecte scontate	848.804 85
Efecte reescontate	270.283 65
Efecte protestate	7.150 —
Efecte in gaj	52.380 05
Efecte in suferință	6.652 35
Acțiuni diverse	10.169 96
Acțiuni in garanție	85.700 —
Avansuri in cont curent pentru a-faceri comerciale	31.116 15
Cheltuieli de constituire	915 66
Gajuri de cereale și alte mărfuri	215.000 —
Gajuri de efecte comerciale	57.533 50
Localul Băncii	59.802 83
Mobilier și material	5.568 62
Conturi de valori	121.735 23
	2.249.950 —

Pasiv	
Capital	400.000 —
Fond de rezervă	25.651 75
Fond de ajutor al impiegaților	2.394 78
Fond de rezervă, rezervat crean-țelor dubioase	27.427 58
Depuneri spre fructificare	987.109 43
Dividende	1.307 25
Diverse efecte reescontate	270.283 65
Deponenți in gajuri de efecte co-merciale	57.533 50
Diversi deponenți in gajuri de ce-reale și mărfuri	215.000 —
Reescontul anului viitor	9.701 50
Conturi curente și de valoare	201.527 34
Profit și Pierdere	52.013 22
	2.249.950 —

Profit și Pierdere.

Debit	
Fond de rezervă fructi-ficat 5 la sută	1.221 50
Fond de ajutor al func-tionarilor fructificat 5 la sută	114 05
Mobilier amortizarea 10 la sută	618 73
Cheltuieli de constit. a-mort. 20 la sută	228 80
Chelt. de administr. procese și urmăriri	27.769 53
Chelt. ramburs. amor-tizare 20 la sută	900 60
Reescont. anului viitor	9.701 50
Efecte dubioase	1.050 35
Sold drept benef. net	52.013 22
	92.618 28
Credit	
Dobînz și beneficii diverse	92.618 28
	92.618 28

INFORMAȚIUNI

La școala No. 1 de fete «Principesa Maria» din localitate, s'a înființat o societate școlară de ajutor pentru Vatra Luminoasă «Regina Elisabeta». Comunicîndu-se despre aceasta Direcțiunii Institutului central din București, s'a primit din partea Majestății Sale Regina următoarea telegramă:

Doamnei Directoare Ana Tănăsescu

Școala primară No. 1 de fete, Constanța.

«Cu adîncă bucurie, mulțumesc D-Voa-stră și rog să mulțumiți dulce și tutu-lor copiilor, care se adună împrejurul bătinei mamei Regina, ca să o ajute la cea mai mare operă de binefacere, care va face țara noastră strălucitoare «in lume».

Elisabeta.

Anunțăm cu o deosebită plăcere logodna grațioasă și gentilă D-șoare Betty Weinstock, fiica cunoscutului pălărier-blănar Z. Weinstock, cu amicul nostru d. Nissim Navon. Felicitările noastre sincere.

Din cauza lipsei de spațiu amânăm pentru numărul viitor continuarea articolului privitor la Tîrgul de vite de la Anadolchioi.

Pe lângă cei patru membri, aleși dintre marii proprietari în comisiunea regională, au mai fost aleși dintre proprietarii mici următoarele patru persoane:

Dumitru St. Ciubuc și Aleonta Toporanu, membri activi, Nicolae I. Topor și Iancu Lungu, ca supleanți. Alegerea a avut loc în ziua de 2 Martie.

D. Valente Moșoiu, fiul fruntașului nostru conjudețean Voicu Moșoiu, a fost numit inspector agricol al districtului nostru, și d. Gh. Racoviță la Tulcea.

Alegerea făcută în persoana d-lui Valente Moșoiu, tinăr cu studii speciale în această direcțiune, e cit se poate de fericită.

Cu începere de la 1 Mai a. e., trebuind să funcționeze pe lângă judecătoriile actuale de ocazie și în localitățile Caramurul și Enigea, Ministerul de Justiție a pus în vedere Prefecturii să caute a procura localuri de judecătoria și locuințe pentru d-ții judecători slugiari.

Corpurile Legiuitoare se ocupă cu votarea reformei propuse de d. General Averescu, ministru de război, care reduce serviciul militar la 2 ani și permanentizează infanteria.

Opoziția din Parlament, prin reprezentanții ei autorizați, au declarat că aprobă, fără rezerve, proiectele d-lui General Averescu.

Duminecă 16 c. va avea loc al 4-lea concert coral-instrumental, organizat de Reuniunea Muzicală „Gavriil Muzicescu” de sub conducerea d-lui maestru Ioan Baston!

Programul foarte variat.

Comisiunea zootehnică de pe lângă ministerul domeniilor s'a întrunit aseară din nou, sub președinția d-lui ministru Anton Carp, și a urmat discuțiunea relativ la trecerea hergheliei armatei și a depozitelor de armăsari de la ministrul de război la cel de domenii.

După discuțiunile urmate, s'a decis ca d. ministru să prezinte Parlamentului un proiect de lege spre a trece aceste herghelii la ministerul domeniilor ca să li se dea o organizațiune care să le pună în stare de a satisface mai repede și mai bine trebuințele armatei.

S'a mai hotărât să se stabilească printr'un regulament locul unde se vor înființa depozitele, modul lor de funcționare și numărul de armăsari trebuincioși. De o camdată, activitatea principală se va îndrepta în Dobrogea.

Se speră că prin extensiunea ce dorește a da ministerul agriculturii în Dobrogea, ameliorării călului, remonta cailor mai cu seamă pentru cavaleria ușoară, se va putea face în cea mai mare parte în țară, cel mult în 4—5 ani.

Aflăm cu plăcere că s'a instalat de curind în orașul nostru o moară automatică cu aburi, de cunoscutul comerciant Vasile P. Murelli.

Această moară construită după ultimele progrese, poate fabrica zilnic pînă la 35.000 Kilograme de făină, de o calitate excelentă, putînd rivaliza ca calitate și ieftinătate de prețuri cu toate făinurile importate în oraș din restul țării — implinind astfel un mare gol în viața industrială a acestui oraș. Credem că concetățenii noștri vor binevoi a încuraja această nouă industrie dobrogeană.

Prohodul Domnului și Mântuitorului nostru Isus Christos ce se cîntă în Sfînta și Marea Vineri la Priveghere, aranjat cu note liniare pe o singură voce de Lazăr S. Ștefănescu, compozitor de cîntări bisericesti Prețul 1 leu. De vânzare în Constanța la Librăria D. Nicolaescu.

Un apel.

Societatea de gimnastică, tir, canto și teatru **Principele Nicolae** din Anadolchioi a lansat următorul apel, asupra căruia atragem atențiunea binevoitoare a tuturor oamenilor de inimă.

„Un strigăt puternic și un glas dur, răsună în toate unghiurile locuitorilor de Români; acesta strigăt este ecoul scumpului nostru Patrii, care ne rechemă la reînălțare.

„Noi, primii locuitori Români, stabiliți pe litoralul Mării Negre, pătrunși de acest strigăt pentru gloria, mîndria și mîlțarea neamului Românesc, cu scop de a dezvolta fizicul corporal al tinerilor generațiuni și a-i pregăti spre a deveni apti pentru apărarea scumpului nostru Patrii, am înființat ac în satul Anadolchioi, județul Constanța. Societatea sus numită al cărei Drapel face cinste și onoare neamului Românesc, și pentru ca scopul Societății să fie cu succes și pe deplin încoronat, ne-am propus a construi un local propriu al ei, unde tineretul să se poată dezvolta în tragere la țintă, teatru, canto, etc.

„In acest scop apelăm în general la toate autoritățile militare și civile din întreaga Țară, precum și la toate persoanele caritabile fără deosebire de naționalitate sau religie, cu rugăminte a stărui pentru completarea anezatei liste de subscripțiune, înscriindu-se fie-care cu cîte o sumă benevolă.

„Banii ce prin binevoitorul D-v. concurs, îi veți colecta, veți binevoi a-i trimite cu mandat poștal pe adresa d-lui Președinte al Societății, odată și cu restituirea listei, iar numele subscriitorilor se vor publica prin ziare.

„Incredințați fiind, de prețiosul concurs și de patrioticele și nobilele D-v. sentimente românești, vă rugăm a primi cu anticipație sincerele noastre mulțumiri.”

Președinte, **C. G. Lumezianu**

Secretar, **Grig. V. Tihan**

P. S. Incepînd cu numărul viitor vom da publicității numele tuturor persoanelor, care vor binevoi a subscrie prețiosul lor obol întru realizarea acestui frumos scop.

CUTIA CU SCRISORI

Domnule Redactor,

În numărul 241 al gazetei *Românul de la Pînd*, ce apare în București, se vede strecurat, la informațiuni, sub titlul *Locuință devastată*, o știre pe cît de fantastică pe atîta de rea credință. Sus numita devastare anunțată de acel ziar, este pur și simplu o invențiune, căci în realitate s'a petrecut un mic scandal provocat de singur circiumarul Mihalache Sterea, care neșinînd socoteală de dispozițiunile Administrației, avea localul deschis chiar după ora 2 noaptea, timp în care s'a petrecut și acest scandal. Cit privește despre oamenii fără căpătîi este o nesocotință nu numai a celui ce a dat-o, dar și a ziarului ce a publicat-o — de oarece știut este că acești oameni, sunt cetățeni cu vază și domiciliati în aceeași cătună, unde se află și circiumarul Mihalache Sterea. Acest circiumar însă, speculează adesea starea anormală ce s'ar ivi reuniunilor ce au loc, la el, mai ales la sîrbători, închiriîndu-le loturi mici de cîte 10 hectare pe 4 ori 5 lei pe an și lăsîndu-l fără existența lor — factor ce devine subiectul acestor scandaluri.

Cit privește de calomnia adresată subsemnatului și fiului meu, desfid a mi se arunca asemenea învinuirii.

Primiți, d-le Redactor, mulțumirile mele.

Aldea Nestor.

Vite ^{americane} din ^{Algeria} altoite

Casa Richard Frères

Bône, Philippeville, Algerie,

de cele mai bune varietăți, pentru obținerea vinului negru și alb.

A se adresa **S. & W. Hoffmann** la Casa

Constanța — Strada Efenă.

Anunțiu. Subsemnatul aduce la cunoștința generală că, pe lângă moara cu abur, burata și mașina de ulei, am instalat **UN STRUNG** cu care se pot repara orice piese de mori și tot felul de mașini agricole (precum mașini de secerat, treierat și alte similare). Cu stimă: **Nicolae I. Dragoș, Murfatlar.**

Intindeți mîna Norocului!

Colectora principală a Casei de încredere

P. ȘAPIRA

CONSTANȚA

Oferă Lozuri de ale Loteriei pe Clasa a Regatului Român, intru cît mai sunt disponibile la clasa IV-a cu prețurile oficiale de:

Un loz întreg	—	Lei 104.—
o jumătate	—	" 52.—
un sfert	—	" 26.—
o optime	—	" 13.—

Se trimite și în provincie contra mandat poștal

Tragerea: la 17 și 18 Martie.

Cadouri pentru Logodne și Nunți de la 2 — 4000 Lei bucata.

La Murfatlar.

Un loc de 2000 m.p. situat în strada Veteranilor, cu fațada și spre Gara nouă. Cel mai bun loc pentru construit magazin de cereale pe el, fiind lângă gară. Locul nu are nici o sarcină; e proprietatea d-lui I. Borănescu și E DE VINZARE. Doritorii a se adresa d-lui Petre Butta, la Parfumeria „Minerva”, Constanța, Strada Carol

Subsemnata aduce la cunoștința celor cari voiesc a închiria patură, odăi mobilate și nemobilate, că se pot adresa pentru aceasta în *str. Carol*, casele d-lui Vasile Petru, intrarea prin curte, str. 11 iunie No. 49. Informațiuni se pot cere și sergentului de pază de la prefectură

Dimitrie Bălănescu

107 — Str. Carol — 107

Magazin de Ferărie

asortat cu broaște, lacăte, balamale, cuie de sîrnă, ciment, var hidraulic, hîcovoale, menghinele, etc.

Specialitate în articole de vopsele fine

Uleiuri englezești și lacuri din cele mai garantate.

SPECIALITĂȚILE Farmacistului Ion Berberianu

CONSTANTA

Mențiune onorabilă: Paris 1901

Două medalii de aur: Nizza și Roma

Cinci medalii de argint: Atena,

București, Constanța, Craiova și Madrid

Apa de gură „Hygea” Intrebuintarea zilnică a acestei ape, face ca mirosul urit al gurei, durerile de gingii, și de măsele să dispară în cel mai scurt timp; de asemenea este cel mai plăcut aromatic al gurei, întărind gingiile și conservind dinții. **2 Lei sticla.**

Crema „Higea” este un preparat igienic pentru înfrumusețarea și înfrăgezirea pielii, face să dispară în cel mai scurt timp: pistriul, coșuri, pete de sareină și de ficat, bulițe etc. și face tenul alb, fraget și catifelat. **1 Leu 50 bani bocanul.**

Elixir de sănătate al Sf. Ion Botezătorul (aprobat de Consiliul Sanitar Superior. Elixirul acesta fiind preparat din substanțe vegetale tonice purgative și amare este cel mai bun medicament ce se poate întrebuinta atât contra tuturor boalelor de stomach cit și contra acelor care au o legătură oarecare cu regulata activitate a organelor digestive. Așa: amețeaia, colicele, de stomach, durerea de cap, gâlbănirea, greața, încărările de stomach, indispozițiile, melancolia, nepofta de mîncare, triaj, răgăeli, venoin etc. sunt afecțiuni care se pot combata cu succes prin întrebuintarea acestui elixir **2 Lei 25 bani sticla.**

Capsule Salolate „Berberianu”. Capsulele acestea sunt cele mai eficiente ce se pot întrebuinta contra blenoragiei fie acută fie cronică, vindecind numai în cite a zile scurgerile cele mai rebelo. **5 Lei cutia cu 50 capsule.**

DEPOZIT CENTRAL

Drogueria BERBERIANU
CONSTANTA

Contra ramburs trimit în toată țara, comanda de la 15 lei în sus se trimit franco locul cerut.

G. M. MAGUREANU

fost Judecător, Avocat
Str. Dorobanților No. 17

Așortimentul complet al Bibliotecii pentru Toți, se află numai la Librăria Dimitrie Nicolaescu, Constanța, Piața Independenței.

A sosit

Untură de pește proaspătă verificabilă de morun, calitate garantată, importatiune directă din Norvegia, la **Drogueria Medicinală Al. I. Heldenbusch**, strada Carol (sub Hotelul Regal)

De vînzare

una casă solid construită avînd 4 camere spațioase, bucătărie și pivniță, curte spațioasă și grădină cu diferiți pomi fructiferi, situate în Anadolchioi, mahalaua Koçiu, distanță 5 minute de oraș. A se adresa d-lui **C. Lumezianu** proprietarul lor.

DOCTORUL FRANGOPOL

De la FACULTATEA din PARIS

Specialitate pentru boale de Gît, Nas, Urechî și căi Urinare.

Consultațiuni de la 2—5 p. m.

No. 108 — CONSTANȚA STRADA CAROL I. — No. 108

PROHOADE.

Cine trimite 50 bani la **Librăria D. Nicolaescu, Constanța**, primeste franco un Prohod.

D-l Dr. Virgiliu Apostolescu

fost intern al Spitalului Civile

s'a instalat de la Sf. Dumitru în Str. Carol No. 37 și dă consultații în toate zilele de la orele 3—5 p. m., pentru boale și operațiuni la femei și copii.

Georgel Perlea

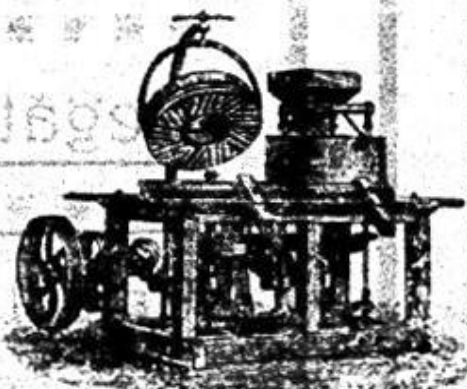
Brăila Constanța

Reprezentant general pentru județul Constanța al Casei de Mașine Agricole

Nicolae Fehér & C-ie

Societate în Comandită Furnizorii Curții Regale

Depozitul instalat în **STRADA MANGALIEI**, în fața Grădinii Publice și asortat cu ultimele creațiuni ale industriei de mașini agricole, se află sub conducerea D-lui **ST. CIȘMEGIU.**

Telegrama din Schönkirchen: Trimiteti-mi vă rog, 6 bucăți Săpun de Lapte de Crin marca „Cal de lemn” Rambursați prețul. Contesa Rautzau Bismark.—

„Stimate Domn. Vă rog să binevoiți a-mi trimite 6 bucăți din excelentul Săpun de „Lapte de Crin” marca „Cal de lemn” contra ramburs, cum mi-ați trimis totdeauna. Cu stîmă: Contesa E. Dohalsky.—

Mai bine de cît cu documentele de mai sus, nu s'ar putea aduce un omagiu efectelor superioare și renumelui Săpunului de lapte de crin marca „cal de lemn”. Astfel, ne sosesce în fiecare zi acte de recunoștință care certifiă în mod clar cum că **Săpunul cu lapte de Crin** marca „Cal de lemn” este incomparabil de bun contra pistriilor, precum și pentru tratamentul tenului obrazului, și aceasta o justifică consumul de milioane de săpunuri pe an, cu toată concurența altor săpunuri. Acelaș lucru e

„Bay - Rhum”

si eu produsul pentru efectul incomparabil contra mătreaței și a căderii părului precum și pentru întărirea părului și pentru a obține un păr abundent — **„Bay - Rhum”** aceste produse sunt dela renumita fabrică în toată lumea cunoscută și apreciată fabrică

„Bergmann & C-ie” din Tetschen, a/E.

care a fost fondată în anul 80 din secolul trecut și care pe baza produselor ei ireproșabile a căpătat un loc de frunte printre celelalte fabrici de parfumerie din Austro-Ungaria

În multe rînduri, această fabrică a căpătat recompensa cea mai mare, la expozițiile din Dresda, Geneva, Praga, Zürich, Tetschen, Augsburg și Reichenberg, medalii de aur și argint. Acestea aduce omagii produselor ei superioare în articole de cozmétique și parfumerie.

Depozit la Drogueria Medicinală :: **A. I. Heldenbusch** Str. Carol — sub Hotel Regal și la Frizeria Hriștu Eftimiade, Strada Carol.

A apărut

și se află de vînzare în librăriile din Constanța **Proprietatea imobiliară din Dobrogea** — (Diferitele Improprîetări, vînzări, și deposedări de pămînturi) lucrare datorită d-lui Const. N. Sarry, directorul acestui ziar. Prețul este de 1 Leu.

N. O. U. **STICLE ISOMETROP** **Conservarea Ochilor**

Patentate în Europa și America Patentate în Europa și America

Se va cere această IS. marcă pe fiecare sticlă. **CEA MAI CLARĂ VEDERE FĂRĂ A OSTENI OCHII** Evitarea Fluorescenței dăunătoare ochilor.

Experiențe făcute cu Razele Roentgen
Sticle premiate de Academile oculare din Europa și America.

Depositar general și unic pentru Dobrogea
P. SCHAPIRA, Bijoutier
Furnisorul Regale. — Constanța

Farmacia „VICTORIA“
POMPEI G. CIUPERCESCU (Brăila)
Fost chimist expert al Vămei Brăila
Str. Carol No. 9 colț cu str. Comercială
vis-a-vis de fostul local al Băncii de Scont
CONSTANȚA

Medicamente, pansamente, specialități, parfumerie, cauciucuri etc., din cele mai renumite fabrici din străinătate.
Laborator special pentru prepararea pudrelor, prade dinți, Eau de Cologne, parfumuri, specialor.
Recomand în special distinsele mele clientele:
Pasta dentifrice „Aphrodita“ ultima creațiune în domeniul dentifricelor, neconținând cretă. Curăță dinții fără a-i zgîria, disolvă piatra fără a ataca malțul, desinfectează energic gura, lăsînd după spălare un parfum suav. Un borcan elegant 1 leu, 5 borcane 4 lei.
Apă de gură „Aphrodita“, care prin calitățile

ei neîntrecută stă, a fost preferată tuturor apelor similare. În stare concentrată servă ca anestesie în dureri de dinți. Sticla 1-25.
Cremă pentru unghii „Aphrodita“ pentru întreținerea și curățirea unghiilor, dîndu-le o culoare roz vie naturală și un luciu strălucitor, parfumînd și mina. Doza 1 leu.
EAU DE COLOGNE distilațiune quadruplă specială. 5 lei kilo.
Esență pentru preparat în casă Eau de Cologne. 1 dosă pentru 1 litru 2 lei.
Cornalin distrugătorul băcăturilor. Vindecare sigură în citeva zile. Doza 1 leu.
Gonoryl „Ciupercescu“. Remediū sigur și discret. Vindecă scurgerile cele mai rebele în citeva zile. Doza 6 lei.
Singurul depozit al acestor preparate, pentru toată țara.
Expediție promptă în provincie, contra mandat postal, atît a preparatelor de mai sus cit și a orî ce alte medicamente, trimițîndu-se rețeta.
Serviciul special pentru distribuție la domiciliū.

Marcu Birnfeld
Strada Carol, No. 71. Vis-a-vis de Poșta
CONSTANȚA
Mare magazin asortat cu toate articolele de:
ferărie, table de fer, cimenturi, uleiuri, geamuri, țevi de fer, robineterie pentru instalații de apă, closete, alămărie, armurărie, sticlărie, faianserie, sobe, etc. etc. etc.
Prețuri reduse.

D-na **DOCTOR ÎN MEDICINĂ**
Ersilia Cătescu-Nicorescu
DE LA UNIVERSITATEA din BUCUREȘTI
Specializată în dentistică și boale de gură, la clinică din Berlin. S'a stabilit în Constanța, Piața Independenței 24
CONSULTAȚII 9-12 a. m. și 4-6 p. m.

De Vânzare la Anadolchioi un loc în întindere de 2236 m. p. cu 2 fațade, avînd pe dinsul ecarteruri, beciū boltit, fîntină în piatră în curte, o grădină cu 300 pomi altoiți și 180 butuci de vițe altoite.
A se adresa D-nei Căpitan Botez, în localitate.

HOTEL ȘERBANESCU
STR. 11 Iunie
Sub administrația însuși a proprietarului
OFERĂ CAMERE BINE MOBILATE
DE O CURĂȚENIE SUPERIOARĂ
ȘI CU PREȚURI MODERATE.
Vizitatorii pot găsi în acest hotel o găzduire liniștită.

TIPOGRAFIA
Dimitrie Nicolaescu
Piața Independenței — CONSTANȚA — Str. Carol și Traian.

Asortată cu caractere moderne și cu mașini noi, este în măsură a executa tot felul de lucrări atingătoare de această artă, în diferite formate și culori, cu cea mai mare acurateță, esactitate și promptitudine.

Legătorie de Cărți și Rame p. Tablouri
Esecută cele mai elegante și plăcute lucrări.

Unicul magazin de LIBRARIE și PAPETARIE
Depozit de registre și imprimate pentru autorități.